



“Razvoj temeljnih zmožnosti odraslih“

Predstavitev projekta PIAAC, s poudarki na **ranljivih skupinah**

Strokovni dogodek EPUO, Moclis, Slovenj Gradec, 22. maj 2015

Mag. E. Možina, Andragoški center Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani

Andragoški center Republike Slovenije

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije



VSEBINA

- **Ranljive skupine** odraslih in temeljne zmožnosti / **spretnosti** / kompetence
- Spretnosti – **participacija na trgu dela** in **socialna vključenost** z vidika rezultatov PIAAC
- **Pričakovanja** za Slovenijo
- Kako do **boljših** spretnosti pri ranljivih skupinah?



Temeljne zmožnosti spet (nekoliko) v središču pozornosti politik in stroke

Razlogi:

- Objava **rezultatov** raziskave **PIAAC** oktobra 2013, 1 krog
- Objava rezultatov **PISA** 2012, novembra 2013

EU raven:

- **Priporočila** o politikah pismenosti Delovna skupina za IO, 2014
- Analize in **poročila**: ET Monitor 2014, Eurydice report AET 2015
- **EPALE portal** za izobraževanje in širitev dobrih praks, april 2015

Slovenija:

- **ReNPIO** in novo programsko obdobje ESS (razvoj kompetenc odraslih)
- Parada učenja **EPUO** na temo razvoja temeljnih zmožnosti
- Nacionalna **ekspertna skupina** za dopolnitev strategije pismenosti
- Izvedba raziskave **PIAAC v Sloveniji** 2013-2016

Opredelitev uporabljenih pojmov



TEMELJNE ZMOŽNOSTI :

- **Dogovor** o uporabi pojma **zmožnosti** namesto kompetenca, na predlog delovne skupine za terminologijo pod vodstvom profesorja dr. Janeza Dularja, 2005

8 KLJUČNIH KOMPETENC:

 (priporočilo Evropskega parlamenta, 2006)

- Temeljne zmožnosti po tem priporočilu vključujejo znanje, spretnosti in stališča na naslednjih področjih: sporazumevanje v slovenskem in tujem jeziku, matematiko (na dveh ravneh), digitalne zmožnosti, učiti se učiti, medosebne, medkulturne, socialne in državljanske zmožnosti, podjetnost in kulturne zmožnosti (cultural expression).
- To so zmožnosti, ki jih potrebujejo vsi, mladi in odrasli za **osebni razvoj** in samorealizacijo, **aktivno državljanstvo**, **socialno vključenost** in **zaposljivost**.
- Odraslim mora biti zagotovljeno, da jih razvijajo, vzdržujejo in posodablja vse življenje.

Kdo so ranljive skupine odraslih?



(Klenovšek, Rupert, 2010, 7)

V strokovni literaturi zasledimo izraz ranljive skupine predvsem v začetku tega stoletja – prej **socialno izključene skupine**, zaradi določenih značilnosti (prikrajšanosti) izključene iz aktivnega delovnega in družbenega življenja, izobraževanja ...

Ob naraščanju socialno izključenih skupin (npr. **dolgotrajno brezposelni**, **starejši** upokojenci, mlajši odrasli **osipniki**, še posebej iz socialno šibkih okolij, **invalidi** idr.) vse pogosteje opozarjalo, da bi družba morala **ukrepati prej**, preden določene skupine postanejo socialno izključene.

Zato se je začelo govoriti o t. i. ranljivih skupinah, skupinah, ki jih z vidika določenih značilnosti **pravočasno prepoznamo** kot skupine (ali posameznike), ki potrebujejo določeno pomoč, preden postanejo socialno izključene.

Kdo so ranljive skupine odraslih?



4. CILJNE SKUPINE ReNPIO 2013–2020

ReNPIO 2013–2020 opredeljuje naslednje ciljne skupine:

- brezposelnih: prednostna skupina so starejši od 50 let, ki nimajo poklicne ali strokovne izobrazbe ali imajo manj ključnih ali poklicnih zmožnosti;
- zaposleni:
 - prednostna skupina so starejši od 45 let z dokončano manj kot štiriletno srednjo šolo ali pomanjkanjem ključnih ali poklicnih zmožnosti;
 - zaposleni, ki zaradi specifičnih psihofizičnih zahtev nekakega poklica tega ne morejo več opravljati, ko dosežejo določeno starost;
- mladi, ki na različnih stopnjah opustijo šolanje;
- manj izobraženi in druge ranljive skupine, kot so osipniki in mladi, ki zgodaj zapustijo šolanje, socialno ogroženi, priseljenci, Romi, starejši odrasli, migranti, invalidi in oboje;
- druge skupine odraslih, ki imajo omejena možnosti dostopa do socialnih, kulturnih in ekonomskih dobrin, kot so na primer kmetje in prebivalstvo iz manj razvitih regij.

Nekateri družbeni izzivi Slovenije v prihodnjih letih



- CEDEFOP: Slovenija se bo soočila z največjim upadom priložnosti in delovnih mest za nequalificirane delavce - **za 40% do leta 2020**. Povpraševanje po srednje kvalificiranih delavci se bo zmanjšalo za 20%, medtem ko se po povpraševanje po visoko kvalificiranih delavci povečalo za 20% (v ET Monitor 2014 Slovenia, stran 6).
- Slovenija se že danes uvršča med države EU z **najhitrejšim staranjem prebivalstva**. Po napovedih EUROSTAT bo leta 2050 v celotni EU dvakrat toliko starejših kot otrok, Slovenija pa naj bi tako razmerje dosegla že leta 2035 (Eurostat, 2011).
- Slovenija ima najmanjši delež odraslih **po 55 letu, ki so aktivni na trgu dela** v EU in OECD.
- Izobraževalni sistem v Sloveniji po merilih **raziskave OECD PISA** daje mešane rezultate, rezultati v naravoslovju so nad povprečjem OECD, v **bralni pismenosti** pa pod povprečjem držav OECD.

PIAAC: Krepitev zmožnosti prispeva k **ekonomski učinkovitosti** in **socialni pravičnosti**

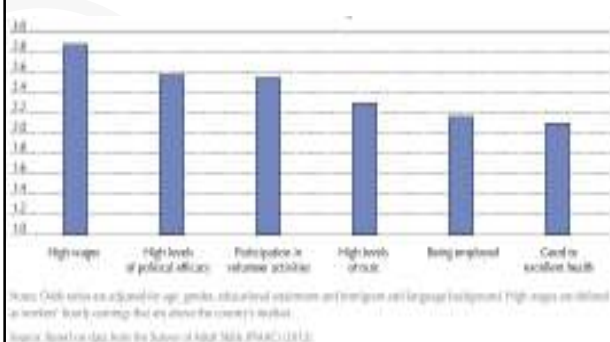


Kaj nam povedo raziskave o zmožnostih / spretnostih odraslih?

Kaj novega nam lahko PIAAC pove o ranljivih skupinah?

- V številnih državah velike skupine **mladih** zapustijo šolanje z zelo šibkimi spretnostmi,
- Odrasli, tudi mladi, ki imajo nizko raven spretnosti so vsaj **2x pogostejše brezposelni**,
- Najmočnejši dejavnik spretnosti je **socialno ekonomski položaj in izobrazba staršev**,
- Med močnejšimi dejavniki pismenosti je tudi **migrantski status**,
- **1 od 5 odraslih v EU dosega najnižje ravni** spretnosti,
- **1 od 4 odraslih** ima zelo šibke ali celo nima spretnosti za reševanje problemov **v tehnološko bogatih okoljih**.

Odrasli z najvišjimi dosežki v pismenosti imajo višje plače, so boljšega zdravja, so politično in družbeno bolj aktivni, so zaposleni.

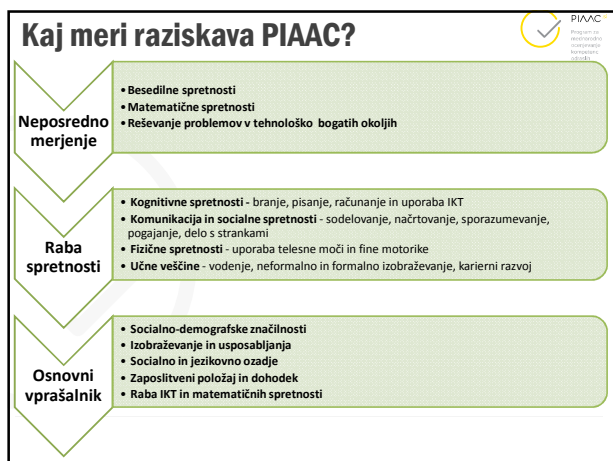


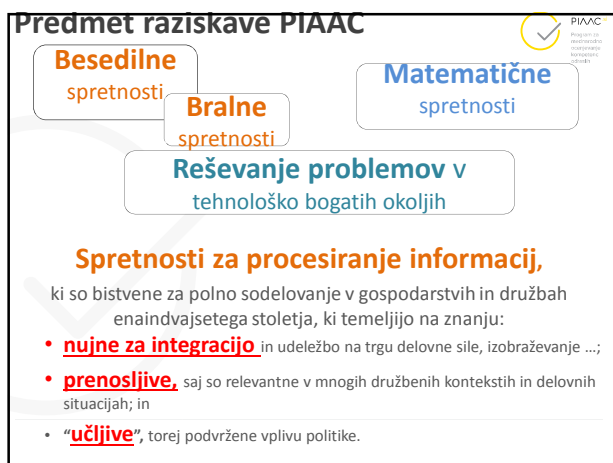
INCLUDED: Posledice izključevanja iz izobraževanja so večkratne in se kumulirajo

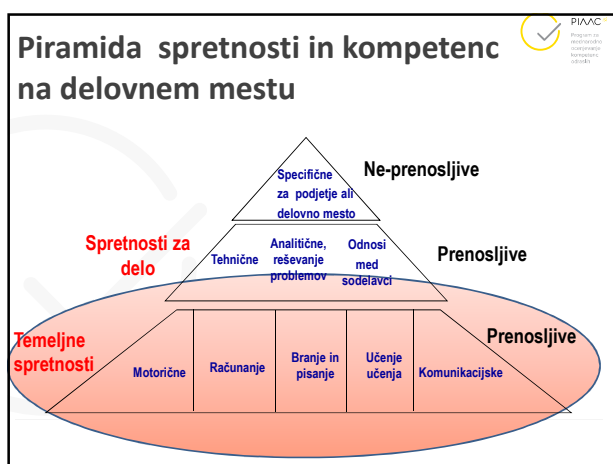
Rezultati projekta INCLUDED (N. Vrečer v Obrazih pismenosti, 2011)

- Posledice socialnega **izključevanja iz izobraževanja** za različna področja družbe, kot so zaposlovanje, zdravje, stanovanjsko področje in politična participacija so **večkratne**.
- Ljudje, ki so manj izobraženi, se težje zaposlijo, njihove zaposlitve so v večji meri prekarne kot tiste od bolj izobraženih, manj izobraženi pogostejše delajo brez pogodb. Poleg tega so manj izobraženi manj zdravi, stopnja njihove mortalitete je večja kot pri bolj izobraženih, zanje je značilnih več bolezni in primanjkljajev.
- Izobraževanje posredno vpliva tudi na pridobitev stanovanja, saj imajo bolj izobraženi večji socioekonomski status in si lažje privoščijo stanovanje. Ranljive skupine so pogosto izključene iz možnosti zadovoljivo urediti si stanovanjsko vprašanje.
- Izobraževanje krepi državljanske spretnosti ter aktivno državljanstvo.

Izobraževanje dandanes pomeni **izhod iz socialne izključenosti**.







Kaj torej meri PIAAC?



vpogled v **zalogo temeljnih spretnosti v populaciji** in v to kako se uporabljajo v kontekstu dela in vsakdanjega življenja:

- Kaj odrasli **zmorejo** na področju pismenosti, matematične pismenosti, reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih
- Katere druge posredno merjene spretnosti imajo
- Kako so določene **demografske** značilnosti povezane s kompetencami
- Kako odrasli **uporabljajo** spretnosti na delovnem mestu
- Kako se spretnosti **razvijajo, vzdržujejo** in **izgubljajo**
- Povezanost med spretnostmi in ekonomskim in socialnim **položajem**
- Povezanost med kompetencami **aktivnostjo** na trgu dela, dohodkom, zdravjem, družbeno in politično participacijo.

Pomen spretnosti merjenih v PIAAC



So bistvene za **funkcioniranje v sodobnem svetu**, za opravljanje neštetihih nalog, ki se jih morajo odrasli lotiti v različnih življenjskih kontekstih.

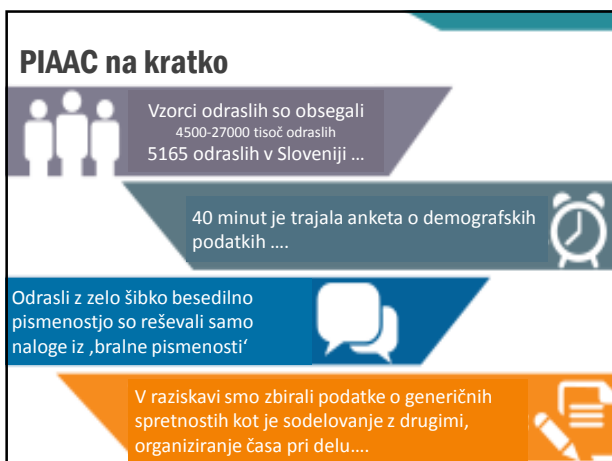
- tvorijo osnovo za razvijanje **kognitivnih spretnosti višjega reda**, kot je analitično mišljenje, in sta bistveni za pridobitev dostopa do specifičnih področij znanja in njihovega razumevanja.
- so **relevantne** v številnih življenjskih kontekstih (izobraževanje, delo, osebno življenje doma, občevarje z javnimi organi ...).
- v družbi, ki je bogata z informacijami in v kateri so informacije v obliki besedila (natisnjene ali digitalne) splošno prisotne, je sposobnost branja in **odzivanja** na podlagi tekstovnih informacij bistvena (navodila, primerno odzivanje, opravljanje dejavnosti ...).
- matematične spretnosti so **bistvene** na večini področij življenja (nakupovanje, prodaja, razumevanje pravic prejemkov, načrtovanje ...).
- sposobnost **upravljanja z informacijami in reševanja problemov** v tehnološko bogatih okoljih – postaja tako pomembna kot razumevanje in interpretacija tekstovnih informacij ter sposobnost obvladovanja matematičnih vsebin. Uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) je postala karakteristika večine delovnih mest, izobraževanja in vsakodnevnega življenja.

Raziskava o kompetencah odraslih 24 sodelujočih držav













PIAAC

Program on International Assessment of Adult Competencies

Primeri testnih nalog v PIAAC

Primer matematične naloge

Education and Skills Online

Unit 1 - Question 13

Look at the shoe sale advertisement. Using the number keys, type your answer in the question field.

How much would you pay during the sale if you purchase the two pairs of shoes shown?

Numeracy item

Level = 3

←

?

→

Running Shoes

SALE! Buy one pair - get the second (of equal or lesser value) for half price!



\$29.50



\$34.20

Primer matematične naloge

Education and Skills Online

Unit 1 - Question 44

Look at the information about workplace injuries at Beauchamp Manufacturing. Click on the graph to answer the question below.

The factory manager checked this graph that had been prepared using the data in the table for 2010. He noticed that two bars were incorrect. Click on the two incorrect bars on the graph.

Numeracy item

Level 2

BEAUCHAMP MANUFACTURING

Number of workers injured

Month	2010	2011
Jan	30	17
Feb	21	22
Mar	14	54
Apr	30	26
May	35	33
Jun	38	33
Jul	24	24
Aug	25	19
Sep	10	14
Oct	25	15
Nov	22	18
Dec	19	20
TOTAL	300	272

Number of workers injured per month in 2011



Primer naloge za besedilno pismotnost

Evaluation and Skills Online

UNIT - Question 15:

Look at the article about the gender gap. Highlight the sentence in this section that answers the question below.

According to the article, what has the impact of increased educational attainment been over the past 30 years?

Literacy item
(Level = 4 (low))

Tackle Gender Gap to Boost Growth

Shrinking the gap between men and women in education, employment and entrepreneurship would create new sources of economic growth and help build better lives for everyone, says a new report by the OECD, an organisation of 30 countries promoting policies to improve economic and social well-being.

OECD's global projections have been made in anticipation. Increased educational attainment is a cornerstone for all of the OECD's growth policy for the OECD over the last 30 years. Every extra year of education of the average person is an average increase of around 0.5 to 0.75 per cent, says the report. Many countries will see the benefits for countries to benefit from the economic growth that can come from more educated people, which is the reduction of the gender and young-unemployment. Shrinking that men's gap, which is higher level of education to allow for the developing countries.

Employment rates are 15 percentage points lower for women than for men in OECD countries. In 2010, 15 more gender differences in employment rates exist consistently in different degrees of the world. Women and men must come closer to equal pay. Better and more affordable child care and better social conditions are key to helping people to be in a good state to increase their own and their family's income.

Figure 15: Gender gap in employment rates worldwide, 2010

Country	Gender gap in employment rates (%)
United States	18
United Kingdom	2
Germany	10
France	12
Canada	10
Sweden	10
Spain	10
Italy	10
Japan	10
China	10
India	10
South Africa	10
Brazil	10
Russia	10
United Arab Emirates	10
Qatar	10
United Kingdom	2

Reševanje problemov v TBO – primer naloge

Education and Math Online

Task 8

You selected a desk lamp from KE-Lamps.com.

The desk lamp arrived, but it was not the color you ordered.

Using the company's website, attempt to exchange the lamp you received for the color you ordered.

Once you have finished, click Next to go on.

Problem Solving
Level=2
 [Note that PIAAC Problem Solving scale has the following levels-Below Level 1, Level 1, Level 2, and Level 3]

KE-Lamps.com
 The best way to light your life

Bedroom Lamps
 Desk Lamps
 Floor Lamps
 Table Lamps
 New Arrivals
 SALE!

Customer Comments Customer Service Email Us Contact Us

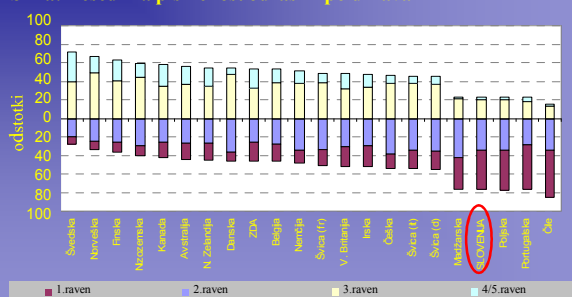
Kaj kažejo rezultati PIAAC in kaj to pomeni za politike?

PIAAC 1 krog: Dosežki v besedilni pismenosti po državah, OECD 2013



IALS, 1994-1998

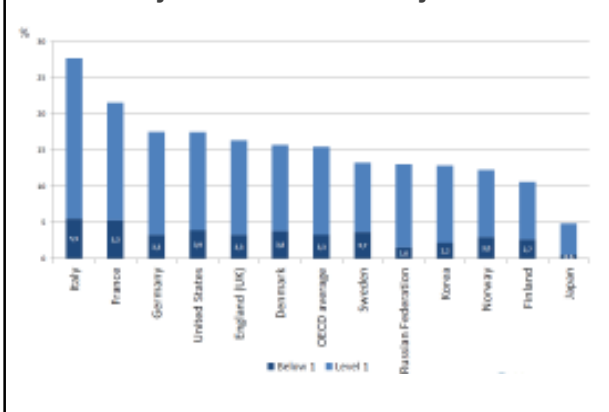
Slika: Besedilna pismenost odraslih po državah



Vir: Raziskava Pismenost odraslih in udeležba v izobraževanju, 1998

Predavatelj: izvedbo: evropske, Ester Možina, Andragoški center Slovenije, Ljubljana, junij 2008

Odrasli z nižjimi dosežki – 70 milijonov v EU



Odrasli z najnižjimi dosežki



- Odrasli z dosežki na **ravni 1** in **pod ravno 1** v besedilni in matematični pismenosti
- Reševaje problemov v tehnološko bogatih okoljih – odrasli ki **niso sprejeli ali zmogli testiranja na računalniku**

Opis ravni spretnosti - besedilne spretnosti



Raven	Razpon doseženih točk	Besedilne spretnosti
Pod ravno 1	Manj kot 176 točk	Naloge na tej ravni od anketiranca zahtevajo, da prebere kratko besedilo s poznano temo , da najde specifično informacijo. Redkokdaj se v besedilu nahajajo nasprotujoče si informacije in zahtevana informacija je po obliki enaka informaciji iz vprašanja ali navodila. Lahko da se od anketiranca zahteva, da najde informacijo v kratkem zveznem besedilu. Vendar v tem primeru informacijo lahko najde na način, kot da bi bilo besedilo v nezvezni obliki. Potrebno je poznavanje le osnovnega besedišča in od bralca se ne zahteva, da bi razumel strukturo stavkov ali odstavkov ali uporabil druge značilnosti besedila. Naloge pod ravno 1 se ne poslužujejo nobenih značilnosti, ki so lastne digitalnemu besedilu.
1	176 do manj kot 226 točk	Večina nalog na tej ravni od anketiranca zahteva, da prebere razmeroma kratko digitalno ali tiskano zvezno, nezvezno ali mešano besedilo , da najde informacijo, ki je enaka ali ima isti pomen kot informacija, ki je podana v vprašanju ali nalogi sami. Nekatere naloge, kot tiste, ki vključujejo nezvezno besedilo, lahko od anketiranca zahtevajo, da v dokument vnese osebne informacije. Prisotno je malo ali nič konkurenčnih informacij. Nekaj nalog lahko zahteva enostavno krožno pregledovanje več informacij. Pričakujejo se znanje in spretnosti iz poznavanja osnovnega besedišča, da se razbere pomen stavkov, in branje besedila z odstavki .

Ravni zmožnosti: matematične spretnosti



Raven	Razpon doseženih točk	Matematične spretnosti
Pod ravno 1	Manj kot 176 točk	Naloge na tej ravni od anketiranca zahtevajo, da izvrši enostavne postopke , kot so štetje, razvrščanje, izvajanje osnovne aritmetične operacije s celimi števili ali denarnimi vsotami ali da prepozna običajne prostorske predstavitve v konkretnem, poznanem kontekstu, kjer je matematična vsebina jasna in kratka, v bližini je malo ali nič motečih dejavnikov.
1	176 do manj kot 226 točk	Naloge na tej ravni od anketiranca zahtevajo, da izvrši osnovne matematične postopke v običajnem, konkretnem kontekstu, kjer je matematična vsebina jasna , z malo besedila in minimalno količino motečih informacij. Naloge običajno zahtevajo en sam korak ali enostaven postopek, ki vključuje štetje, razvrščanje, izvajanje osnovnih aritmetičnih operacij, razumevanje enostavnih odstotkov, kot na primer 50 %, lociranje in prepoznavanje elementov enostavne ali običajne grafične ali prostorske predstavitve.

Ravni zmognosti: reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih		
Raven	Razpon doseženih točk	Vrste nalog, ki so bile uspešno zaključene na posamezni ravni zmognosti
Pod ravno 1	Manj kot 241 točk	Naloge temeljijo na dobro definiranih problemih in vključujejo uporabo samo ene funkcije na generičnem vmesniku, da se zadosti enemu eksplicitnemu kriteriju, brez kategoričnega razmišljanja, sklepanja ali preoblikovanja informacij. Potrebni je nekaj korakov in ni potrebno tvoriti podcilja.
1	176 do manj kot 226 točk	Naloge na tej ravni tipično zahtevajo uporabo splošno dostopnih in poznanih tehnoloških aplikacij , kot so programska oprema za elektronsko pošto ali spletni brskalnik. Za dostop do informacij ali ukazov, ki so potrebni za rešitev problema, je potrebno malo ali nič navigacije. Anketiranec problem lahko reši, ne da bi se zavedal in uporabil specifična orodja in funkcije (npr. funkcije za razvrščanje). Naloga vsebuje nekaj korakov in minimalno število operatorjev. Na kognitivni ravni anketiranec lahko iz navedbe naloge zlahka sklepa, kakšen je cilj; da reši problem, mora anketiranec uporabiti ekspliciten kriterij; in potreba po spremljanju napredka je malo (npr. anketirancu ni potrebno preverjati, ali je uporabil(a) ustrezen postopek ali napredoval v smeri rešitve). Vsebinsko in operatorje je možno prepoznati s preprostim primerjanjem. Zahtevane so le enostavne oblike razmišljanja, kot je določanje, v kateremu razredu pripada postavka; ni potrebe po iskanju razlik ali združevanju informacij.

Odrasli z najnižjimi dosežki – uporaba spretnosti	
- Številni imajo le zelo omejen dostop in izkušnje z branjem, pisanjem in računanjem pri delu in zunaj njega. Z dvigom spretnosti, se povečuje pogostost praks Izobrazba in demografske značilnosti vplivajo na posameznikovo zavzetost za branje, pisanje in računanje pri delu in izven njega - Šibke spretnosti so močan napovedovalec slabih dohodkov. Aktivna raba spretnosti so dejavnik posameznikove vključenosti v družbo, prostovoljstvo, politično udejstvovanje, zdravje, zaupanje v inštitucije.	

Odrasli z najnižjimi dosežki – izobraževanje in usposabljanje	
Izobrazba, zaposlitev in dohodek so tri najmočnejši dejavniki udeležbe v izobraževanju 1 od 3 sodeluje v eni od oblik izobraževanja odraslih (1 od 10 sodeluje v formalnem IO) Motiv je povečini delo in zahteve dela, pogosto je obveza. Delovno mesto spodbuja odrasle, da razvijajo svoje spretnosti, problem sta čas in denar Svetovanje odraslim = povečuje dostopnost v IO	

Odrasli z najnižjimi dosežki – značilnosti

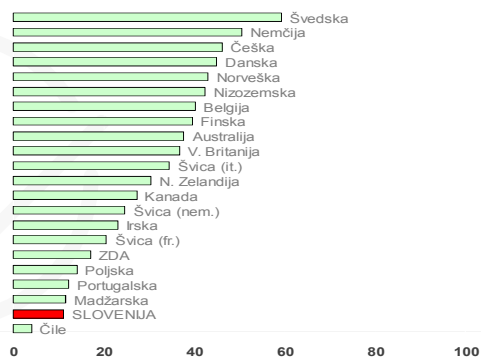
- Odrasli z najnižjimi dosežki so **zelo heterogena skupina**, najtežje je za njo načrtovati ukrepe,
- Vitalnega pomena je **razumevanje potreb** in položaja, ovir, spodbud,
- PIAAC omogoča pojasnjevanje položaja in značilnosti najbolj ranljivih odraslih.



PIAAC sporočilo: To, da kar ljudje vedo in kar zmorejo narediti s svojim znanjem, bistveno vpliva na njihove možnosti v življenju.

IALS 1998: Izobrazba in pismenost

Manj izobraženi odrasli z dosežki na najvišji ravni pismenosti, IALS 1998



Znanja, spretnosti in kompetence vplivajo na življenje posameznikov in usmerjajo gospodarstva

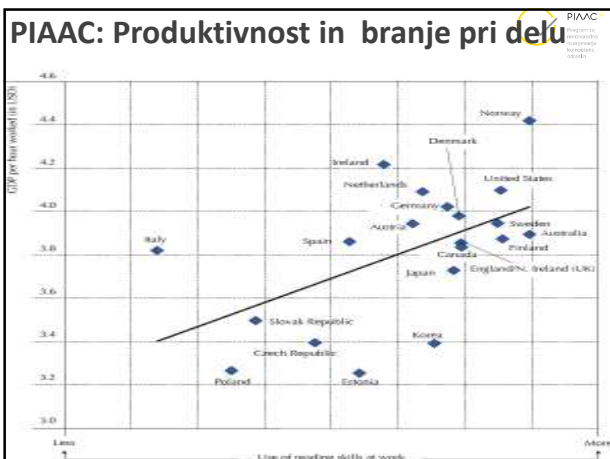


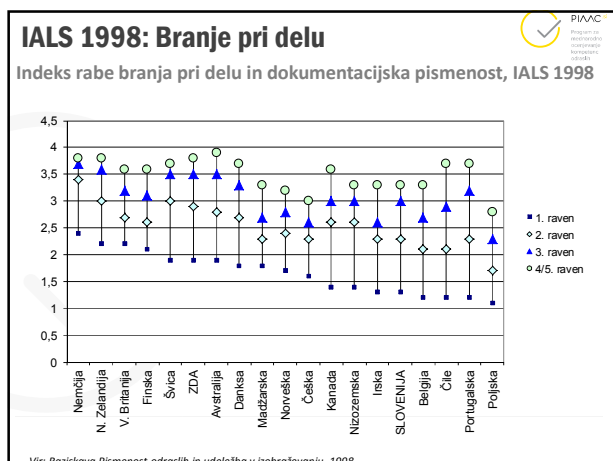
Države z nižjo ravniyo kompetenc v populaciji tvegajo **slabšo konkurenčnost** v svetovnem gospodarstvu, saj bodo ta vse bolj odvisna od znanja in kompetenc: Če velik del odraslih nima dovolj razvitih bralnih in matematičnih spretnosti, je težje uvesti in razširjati tehnologije za izboljšanje produktivnosti in tako je lahko motena organizacija dela.

Neenakost v kompetencah se kaže v **neenakosti v dohodku**: Povprečna urna postavka delavcev, ki obvladajo kompleksno sklepanje in znajo ovrednotiti subtilna sporočila in argumente v pisnih besedilih, je **več kot 60 % višja** kot pri delavcih, ki zmorejo v najboljšem primeru brati le sorazmerno kratka besedila in v njih poiskati eno samo informacijo.



PIAAC sporočilo: Učinkovita raba spretnosti ...
Na boljše ekonomske in socialne rezultate bomo lahko vplivali le, če bodo spretnosti izrabljene učinkovito.



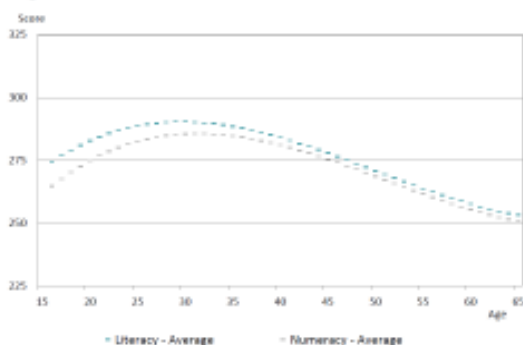


PIAAC sporočilo: Raven in distribucija spretnosti se bistveno razlikuje med državami

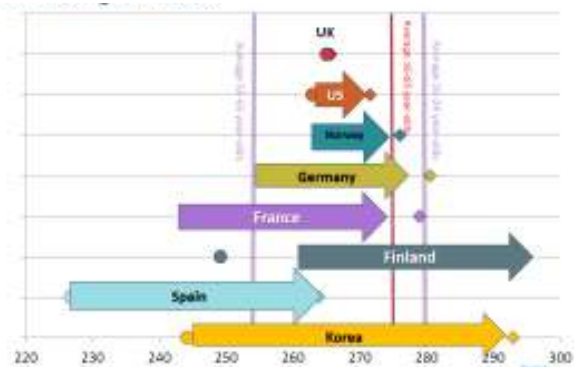
Največje razlike pa so v populacijah odraslih znotraj držav, večina držav ima pomemben delež odraslih, ki težko shajajo zaradi prenizke ravni spretnosti.



Dosežki v starostnih obdobjih



Spretnosti mladih in starejših generacij





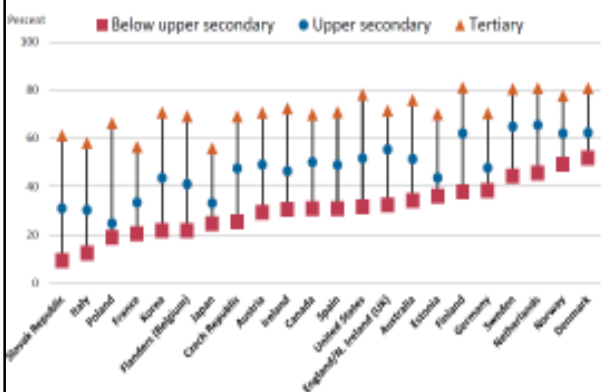
PIAAC sporočilo: Formalno izobraževanje je ključnega pomena za razvoj temeljnih zmožnosti.

Povprečni rezultati v matematiki 2003 in povprečni rezultati v PIAAC 2012, 22-25 let



Country	Level 1 or below (%)	Level 4 or 5 (%)
Slovak Republic	12	60
Italy	15	56
Poland	16	64
Japan	20	56
France	21	60
Korea	21	76
Flanders (Belgium)	26	67
Spain	26	79
Germany	26	80
Australia	26	76
Austria	27	74
Estonia	30	74
Czech Republic	31	70
Canada	32	80
Ireland	33	75
England/Northern Ireland (UK)	36	75
United States	39	82
Finland	40	84
Netherlands	43	81
Sweden	44	83
Denmark	45	86
Norway	51	77
Average	30	70

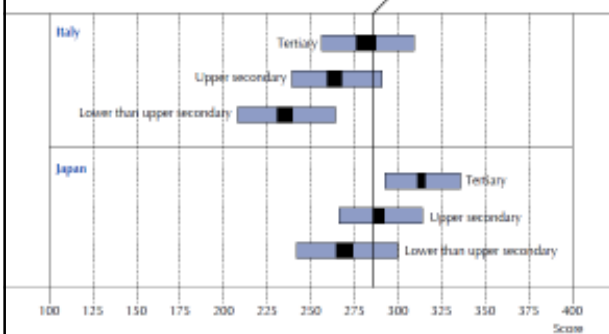
Udeležba v izobraževanju odraslih glede na doseženo izobrazbo.

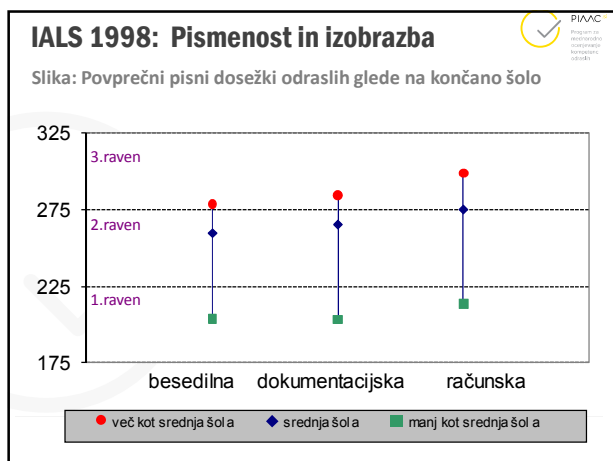


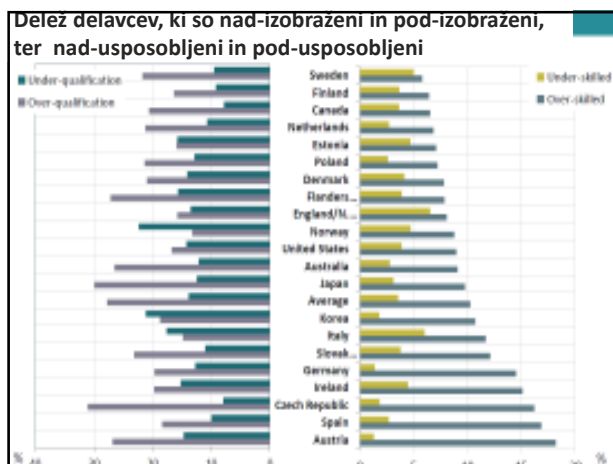


PIAAC sporočilo: ... vendar pa več izobraževanja ne pomeni avtomatično boljših spretnosti.

Odrasli s terciarno stopnjo izobrazbe v Italiji imajo enake kompetence kot srednješolsko izobraženi Japonci.







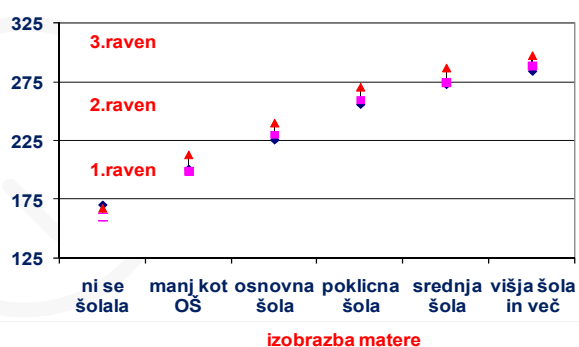
Kaj lahko pričakujemo v raziskavi PIAAC v Sloveniji na podlagi rezultatov raziskave pismenosti pred 15 leti?

Rezultati raziskave OECD o pismenosti odraslih 1998 v Sloveniji, je pokazala naslednjo podobo:

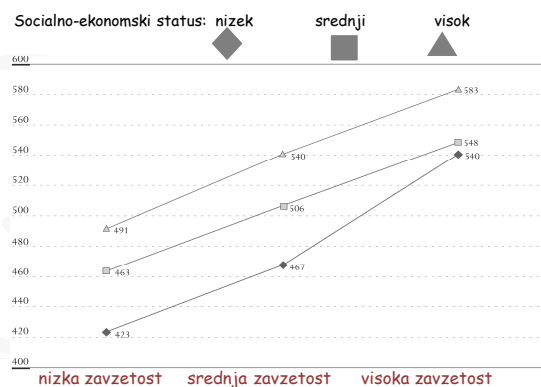
- Zaostanek Slovenije na vseh merjenih področjih v mednarodnem merilu
- Velike razlike med bolj in manj izobraženimi
- Velike razlike med starejšimi in mlajšimi
- Velike razlike med šolajočo mladino in mladimi, ki so zgodaj opustili šolanje
- Velik vpliv izobrazbe staršev na dosežke v pismenosti
- Velike razlike prebivalci urbanih središč in podeželjem
- Velike razlike med delovnimi mesti glede priložnosti za branje

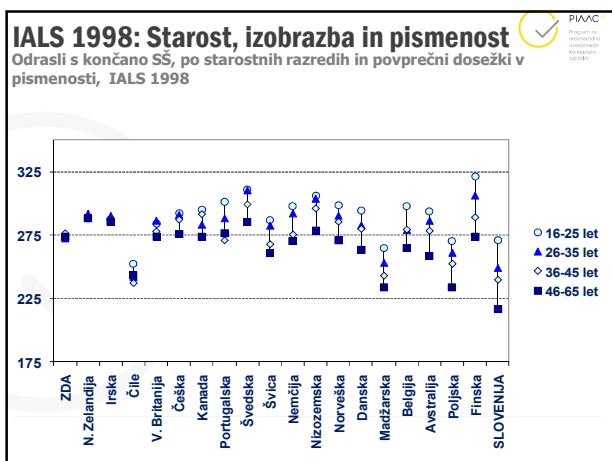


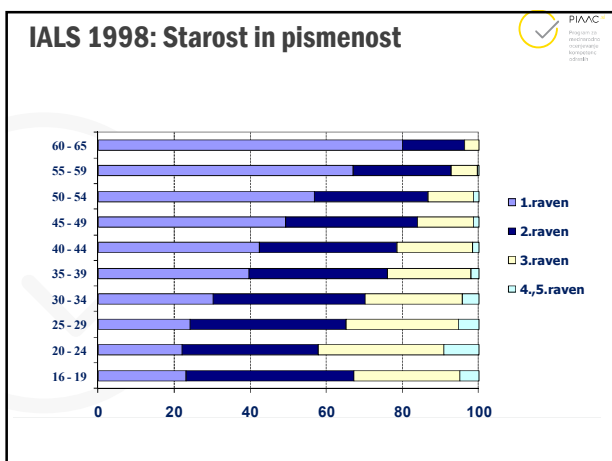
IALS 1998: Izobrazba staršev in pismenost

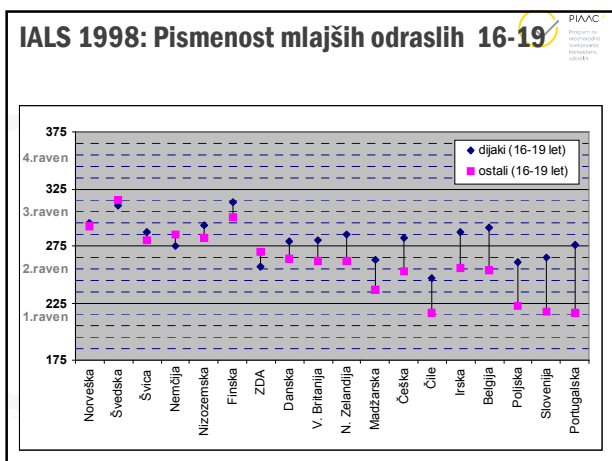


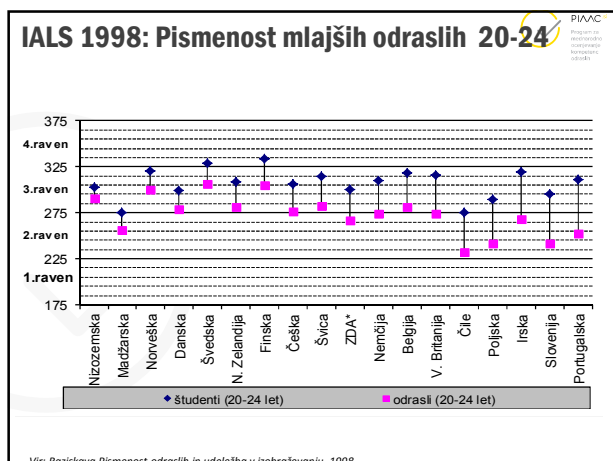
PISA 2002, zavzetost za branje in dosežki v pismenosti











Kako do boljših zmožnosti / spretnosti odraslih?

Kako se države odzivajo na rezultate PIAAC?

Nekatere pripravljajo nacionalne strategije spretnosti:

- Določajo **prioritete** pri investiranju v kompetence
- Kombinirajo **kratkorodne in dolgoročne** ukrepe
- **Investirajo** v vseživljenjsko učenje
- **Pritegnejo** vse sektorske politike
- **Usklajujejo** se med politikami na različnih ravneh in med različnimi deležniki

Kako se je Slovenija odzvala na rezultate raziskav o pismenosti ?

PIAAC
Program za mednarodno raziskavo o pismenosti odraslih

Pripravljene 3 nacionalne strategije za razvoj pismenosti , ki niso bile implementirane:

1. Strategija za dvig pismenosti odraslih, 2004
2. Nacionalna strategija za razvoj pismenosti, 2006
3. Smernice za razvoj temeljnih spretnosti na delovnem mestu, 2007

(dostopne so na spletni strani ACS in MIZŠ)



Raziskovalno in strokovno-razvojno delo z ranljivimi skupinami odraslih na ACS in v IO

PIAAC
Program za mednarodno raziskavo o pismenosti odraslih

ACS sistematično razvija doktrine izobraževalnega, svetovalnega in promocijskega dela, ter omrežja ustanov za delo z ranljivimi skupinami odraslih, npr. :

- Izobraževalni model za ranljive skupine odraslih na področju pismenosti
- Socialno integracijski model izobraževanja za mlade osipnike
- Svetovalna dejavnost za ranljive skupine odraslih
- Integracijski model izobraževanja za priseljence
- Model skupnostnega izobraževanja skozi delovanje ŠK
- Sistematični pristopi v promociji VŽU
-

Poleg tega pa razvija ukrepe za vrednotenje in priznavanje neformalno pridobljenega znanja, programe za izobraževanje učiteljev in izobraževalcev odraslih za delo z ranljivimi skupinami odraslih.....



Hvala za pozornost in veliko uspehov pri izboljšanju zmožnosti odraslih!

ester.mozina@acs.si
<http://piaac.acs.si/>
<http://piaac.acs.si/konferenca/>



Kako do boljše pismenosti mladih?

Strokovnjaki:

Dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta, novinarska konferenca ob objavi rezultatov PISA 2012:
 » ... je treba spremeniti šolsko kulturo, da bodo učitelji razumeli, da je branje osnovna kognitivna sposobnost. To je proces, ki traja tudi še v srednji šoli. »Učitelj naravoslovja v devetem razredu ne more pričakovati, da se bo učenec znal učiti iz učbenika. To jih je treba najprej naučiti. Že to je problem, ker v učbenike ne smejo pisati, saj jih morajo vrniti čiste. Razvoj pismenosti je stvar slehernega učitelja, ne le jezikoslovnih učiteljev.«

Dr. Fani Nollmal, Zavod za šolstvo, novinarska konferenca ob objavi rezultatov PISA 2012:
 » ... dosegli smo uspehe tam, kjer je bralna pismenost postala skupni cilj šole in kjer so jo umestili v letne delovne načrte. .«



“Razvoj temeljnih zmožnosti odraslih“

Predstavitev projekta PIAAC, s poudarki na **ranljivih skupinah**

Strokovni dogodek EPUO, Moclis, Slovenj Gradec, 22. maj 2015

Mag. E. Možina, Andragoški center Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani

Andragoški center Republike Slovenije

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Nalčičeva o mreži profesionalnosti



VSEBINA

- **Ranljive skupine** odraslih in temeljne zmožnosti / **spretnosti** / kompetence
- Spretnosti – **participacija na trgu dela** in **socialna vključenost** z vidika rezultatov PIAAC
- **Pričakovanja** za Slovenijo
- Kako do **boljših** spretnosti pri ranljivih skupinah?



Temeljne zmožnosti spet (nekoliko) v središču pozornosti politik in stroke

Razlogi:

- Objava **rezultatov** raziskave **PIAAC** oktobra 2013, 1 krog
- Objava rezultatov **PISA** 2012, novembra 2013

EU raven:

- **Priporočila** o politikah pismenosti Delovna skupina za IO, 2014
- Analize in **poročila**: ET Monitor 2014, Eurydice report AET 2015
- **EPALE portal** za izobraževanje in širitev dobrih praks, april 2015

Slovenija:

- **ReNPIO** in novo programsko obdobje ESS (razvoj kompetenc odraslih)
- Parada učenja **EPUO** na temo razvoja temeljnih zmožnosti
- Nacionalna **ekspertna skupina** za dopolnitev strategije pismenosti
- Izvedba raziskave **PIAAC v Sloveniji** 2013-2016

Opredelitev uporabljenih pojmov



TEMELJNE ZMOŽNOSTI :

- **Dogovor** o uporabi pojma **zmožnosti** namesto kompetenca, na predlog delovne skupine za terminologijo pod vodstvom profesorja dr. Janeza Dularja, 2005

8 KLJUČNIH KOMPETENC:

 (priporočilo Evropskega parlamenta, 2006)

- Temeljne zmožnosti po tem priporočilu vključujejo znanje, spretnosti in stališča na naslednjih področjih: sporazumevanje v slovenskem in tujem jeziku, matematiko (na dveh ravneh), digitalne zmožnosti, učiti se učiti, medosebne, medkulturne, socialne in državljanske zmožnosti, podjetnost in kulturne zmožnosti (cultural expression).
- To so zmožnosti, ki jih potrebujejo vsi, mladi in odrasli za **osebni razvoj** in samorealizacijo, **aktivno državljanstvo**, **socialno vključenost** in **zaposljivost**.
- Odraslim mora biti zagotovljeno, da jih razvijajo, vzdržujejo in posodablajo vse življenje.

Kdo so ranljive skupine odraslih?



(Klenovšek, Rupert, 2010, 7)

V strokovni literaturi zasledimo izraz ranljive skupine predvsem v začetku tega stoletja – prej **socialno izključene skupine**, zaradi določenih značilnosti (prikrajšanosti) izključene iz aktivnega delovnega in družbenega življenja, izobraževanja ...

Ob naraščanju socialno izključenih skupin (npr. **dolgotrajno brezposelni**, **starejši** upokojenci, mlajši odrasli **osipniki**, še posebej iz socialno šibkih okolij, **invalidi** idr.) vse pogosteje opozarjalo, da bi družba morala **ukrepati prej**, preden določene skupine postanejo socialno izključene.

Zato se je začelo govoriti o t. i. ranljivih skupinah, skupinah, ki jih z vidika določenih značilnosti **pravočasno prepoznamo** kot skupine (ali posameznike), ki potrebujejo določeno pomoč, preden postanejo socialno izključene.

Kdo so ranljive skupine odraslih?



4. CILJNE SKUPINE ReNPIO 2013–2020

ReNPIO 2013–2020 opredeljuje naslednje ciljne skupine:

- brezposelnih: prednostna skupina so starejši od 50 let, ki nimajo poklicne ali strokovne izobrazbe ali imajo manj ključnih ali poklicnih zmožnosti;
- zaposleni:
 - prednostna skupina so starejši od 45 let z dokončano manj kot štiriletno srednjo šolo ali pomanjkanjem ključnih ali poklicnih zmožnosti;
 - zaposleni, ki zaradi specifičnih psihofizičnih zahtev nekakega poklica tega ne morejo več opravljati, ko dosežejo določeno starost;
- mladi, ki na različnih stopnjah opustijo šolanje;
- manj izobraženi in druge ranljive skupine, kot so osipniki in mladi, ki zgodaj zapustijo šolanje, socialno ogroženi, priseljenci, Romi, starejši odrasli, migranti, invalidi in oboje;
- druge skupine odraslih, ki imajo omejena možnosti dostopa do socialnih, kulturnih in ekonomskih dobrin, kot so na primer kmetje in prebivalstvo iz manj razvitih regij.

Nekateri družbeni izzivi Slovenije v prihodnjih letih



- CEDEFOP: Slovenija se bo soočila z največjim upadom priložnosti in delovnih mest za nequalificirane delavce - **za 40% do leta 2020**. Povpraševanje po srednje kvalificiranih delavci se bo zmanjšalo za 20%, medtem ko se po povpraševanje po visoko kvalificiranih delavci povečalo za 20% (v ET Monitor 2014 Slovenia, stran 6).
- Slovenija se že danes uvršča med države EU z **najhitrejšim staranjem prebivalstva**. Po napovedih EUROSTAT bo leta 2050 v celotni EU dvakrat toliko starejših kot otrok, Slovenija pa naj bi tako razmerje dosegla že leta 2035 (Eurostat, 2011).
- Slovenija ima najmanjši delež odraslih **po 55 letu, ki so aktivni na trgu dela** v EU in OECD.
- Izobraževalni sistem v Sloveniji po merilih **raziskave OECD PISA** daje mešane rezultate, rezultati v naravoslovju so nad povprečjem OECD, v **bralni pismenosti** pa pod povprečjem držav OECD.

PIAAC: Krepitev zmožnosti prispeva k **ekonomski učinkovitosti** in **socialni pravičnosti**

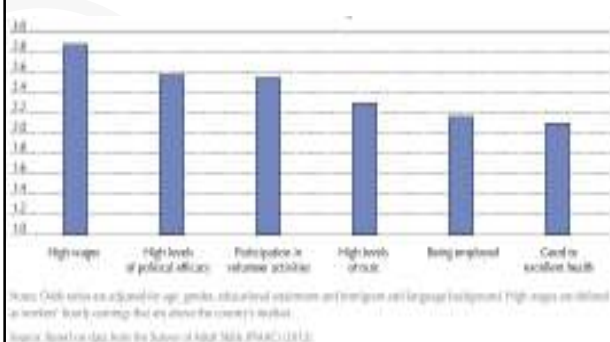


Kaj nam povedo raziskave o zmožnostih / spretnostih odraslih?

Kaj novega nam lahko PIAAC pove o ranljivih skupinah?

- V številnih državah velike skupine **mladih** zapustijo šolanje z zelo šibkimi spretnostmi,
- Odrasli, tudi mladi, ki imajo nizko raven spretnosti so vsaj **2x pogostejše brezposelni**,
- Najmočnejši dejavnik spretnosti je **socialno ekonomski položaj in izobrazba staršev**,
- Med močnejšimi dejavniki pismenosti je tudi **migrantski status**,
- **1 od 5 odraslih v EU dosega najnižje ravni** spretnosti,
- **1 od 4 odraslih** ima zelo šibke ali celo nima spretnosti za reševanje problemov **v tehnološko bogatih okoljih**.

Odrasli z najvišjimi dosežki v pismenosti imajo višje plače, so boljšega zdravja, so politično in družbeno bolj aktivni, so zaposleni.

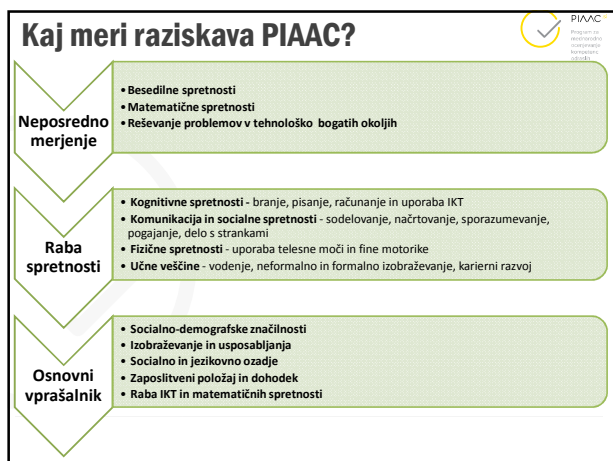


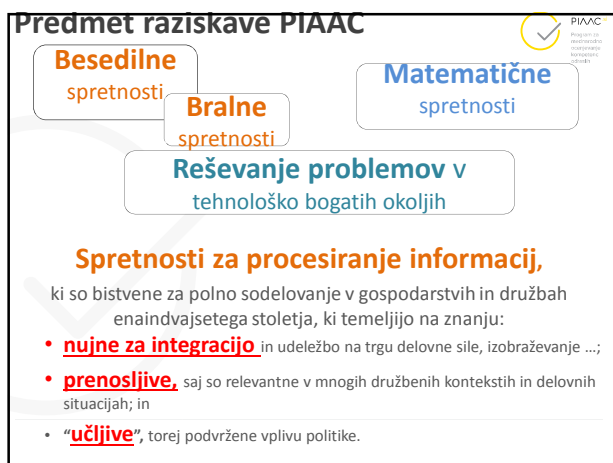
INCLUDED: Posledice izključevanja iz izobraževanja so večkratne in se kumulirajo

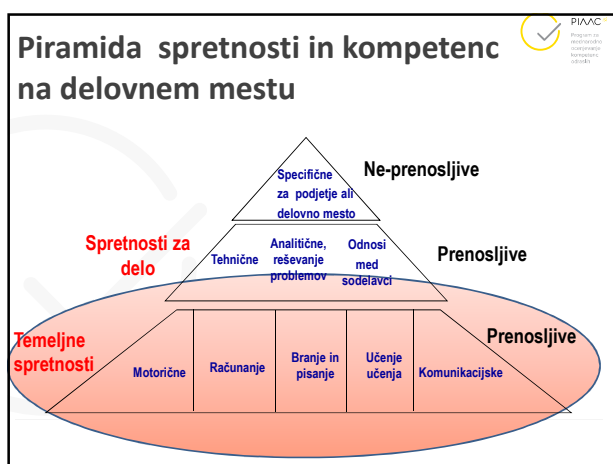
Rezultati projekta INCLUDED (N. Vrečer v Obrazih pismenosti, 2011)

- Posledice socialnega **izključevanja iz izobraževanja** za različna področja družbe, kot so zaposlovanje, zdravje, stanovanjsko področje in politična participacija so **večkratne**.
- Ljudje, ki so manj izobraženi, se težje zaposlijo, njihove zaposlitve so v večji meri prekarne kot tiste od bolj izobraženih, manj izobraženi pogostejše delajo brez pogodb. Poleg tega so manj izobraženi manj zdravi, stopnja njihove mortalitete je večja kot pri bolj izobraženih, zanje je značilnih več bolezni in primanjkljajev.
- Izobraževanje posredno vpliva tudi na pridobitev stanovanja, saj imajo bolj izobraženi večji socioekonomski status in si lažje privoščijo stanovanje. Ranljive skupine so pogosto izključene iz možnosti zadovoljivo urediti si stanovanjsko vprašanje.
- Izobraževanje krepi državljanske spretnosti ter aktivno državljanstvo.

Izobraževanje dandanes pomeni **izhod iz socialne izključenosti**.







Kaj torej meri PIAAC?



vpogled v **zalogo temeljnih spretnosti v populaciji** in v to kako se uporabljajo v kontekstu dela in vsakdanjega življenja:

- Kaj odrasli **zmorejo** na področju pismenosti, matematične pismenosti, reševanju problemov v tehnološko bogatih okoljih
- Katere druge posredno merjene spretnosti imajo
- Kako so določene **demografske** značilnosti povezane s kompetencami
- Kako odrasli **uporabljajo** spretnosti na delovnem mestu
- Kako se spretnosti **razvijajo, vzdržujejo** in **izgubljajo**
- Povezanost med spretnostmi in ekonomskim in socialnim **položajem**
- Povezanost med kompetencami **aktivnostjo** na trgu dela, dohodkom, zdravjem, družbeno in politično participacijo.

Pomen spretnosti merjenih v PIAAC



So bistvene za **funkcioniranje v sodobnem svetu**, za opravljanje nešteti nalog, ki se jih morajo odrasli lotiti v različnih življenjskih kontekstih.

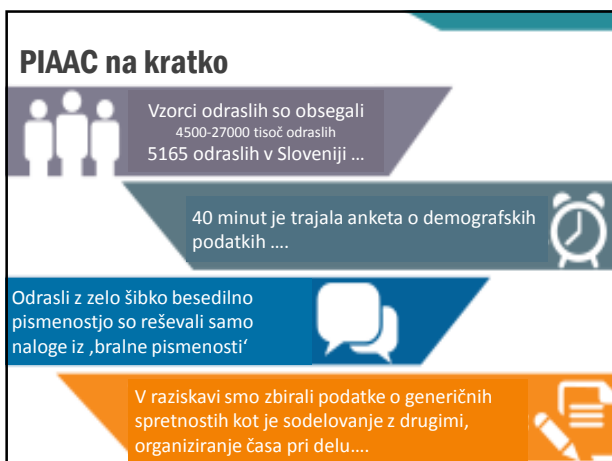
- tvorijo osnovo za razvijanje **kognitivnih spretnosti višjega reda**, kot je analitično mišljenje, in sta bistveni za pridobitev dostopa do specifičnih področij znanja in njihovega razumevanja.
- so **relevantne** v številnih življenjskih kontekstih (izobraževanje, delo, osebno življenje doma, občevarje z javnimi organi ...).
- v družbi, ki je bogata z informacijami in v kateri so informacije v obliki besedila (natisnjene ali digitalne) splošno prisotne, je sposobnost branja in **odzivanja** na podlagi tekstovnih informacij bistvena (navodila, primerno odzivanje, opravljanje dejavnosti ...).
- matematične spretnosti so **bistvene** na večini področij življenja (nakupovanje, prodaja, razumevanje pravic prejemkov, načrtovanje ...).
- sposobnost **upravljanja z informacijami in reševanja problemov** v tehnološko bogatih okoljih – postaja tako pomembna kot razumevanje in interpretacija tekstovnih informacij ter sposobnost obvladovanja matematičnih vsebin. Uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) je postala karakteristika večine delovnih mest, izobraževanja in vsakodnevnega življenja.

Raziskava o kompetencah odraslih 24 sodelujočih držav













PIAAC

Program on International Assessment of Adult Competencies

Primeri testnih nalog v PIAAC

Primer matematične naloge

Education and Skills Online

Unit 1 - Question 13

Look at the shoe sale advertisement. Using the number keys, type your answer in the question field.

How much would you pay during the sale if you purchase the two pairs of shoes shown?

Numeracy item

Level = 3

←

?

→

Running Shoes

SALE! Buy one pair - get the second (of equal or lesser value) for half price!



\$29.50



\$34.20

Primer matematične naloge

Education and Skills Online

Unit 1 - Question 44

Look at the information about workplace injuries at Beauchamp Manufacturing. Click on the graph to answer the question below.

The factory manager checked this graph that had been prepared using the data in the table for 2010. He noticed that two bars were incorrect. Click on the two incorrect bars on the graph.

Numeracy item

Level 2

BEAUCHAMP MANUFACTURING

Number of workers injured

Month	2010	2011
Jan	30	17
Feb	21	22
Mar	14	54
Apr	30	26
May	35	33
Jun	38	33
Jul	24	24
Aug	25	19
Sep	10	14
Oct	25	15
Nov	22	18
Dec	19	20
TOTAL	300	272

Number of workers injured per month in 2011



[illegible]

Reševanje problemov v TBO – primer naloge

Education and Math Online

Task 8

You selected a desk lamp from KE-Lamps.com.

The desk lamp arrived, but it was not the color you ordered.

Using the company's website, attempt to exchange the lamp you received for the color you ordered.

Once you have finished, click Next to go on.

Problem Solving
Level=2
 [Note that PIAAC Problem Solving scale has the following levels-Below Level 1, Level 1, Level 2, and Level 3]

KE-Lamps.com
 The best way to light your life

Bedroom Lamps
 Desk Lamps
 Floor Lamps
 Table Lamps
 New Arrivals
 SALE!

Customer Comments Customer Service Employment Opportunities About Us

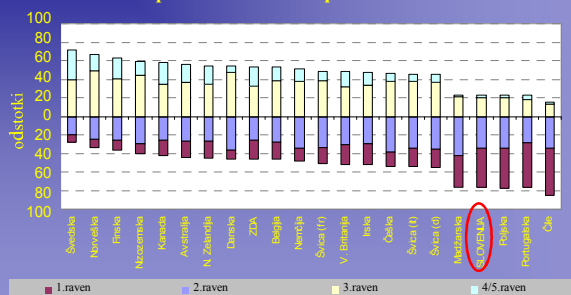
Kaj kažejo rezultati PIAAC in kaj to pomeni za politike?

PIAAC 1 krog: Dosežki v besedilni pismenosti po državah, OECD 2013



IALS, 1994-1998

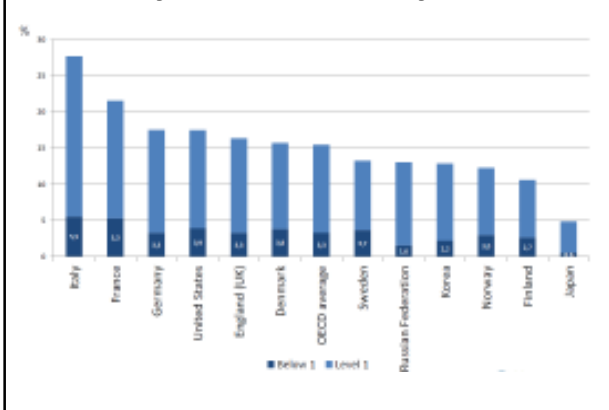
Slika: Besedilna pismenost odraslih po državah



Vir: Raziskava Pismenost odraslih in udeležba v izobraževanju, 1998

Predstavitelj inšpekcije, Ester Možina, Andragoški center Slovenije, Ljubljana, junij 2008

Odrasli z nižjimi dosežki – 70 milijonov v EU



Odrasli z najnižjimi dosežki



- Odrasli z dosežki na **ravni 1** in **pod ravno 1** v besedilni in matematični pismenosti
- Reševaje problemov v tehnološko bogatih okoljih – odrasli ki **niso sprejeli ali zmogli testiranja na računalniku**

Opis ravni spretnosti - besedilne spretnosti



Raven	Razpon doseženih točk	Besedilne spretnosti
Pod ravno 1	Manj kot 176 točk	Naloge na tej ravni od anketiranca zahtevajo, da prebere kratko besedilo s poznano temo , da najde specifično informacijo. Redkokdaj se v besedilu nahajajo nasprotujoče si informacije in zahtevana informacija je po obliki enaka informaciji iz vprašanja ali navodila. Lahko da se od anketiranca zahteva, da najde informacijo v kratkem zveznem besedilu. Vendar v tem primeru informacijo lahko najde na način, kot da bi bilo besedilo v nezvezni obliki. Potrebno je poznavanje le osnovnega besedišča in od bralca se ne zahteva, da bi razumel strukturo stavkov ali odstavkov ali uporabil druge značilnosti besedila. Naloge pod ravno 1 se ne poslužujejo nobenih značilnosti, ki so lastne digitalnemu besedilu.
1	176 do manj kot 226 točk	Večina nalog na tej ravni od anketiranca zahteva, da prebere razmeroma kratko digitalno ali tiskano zvezno, nezvezno ali mešano besedilo , da najde informacijo, ki je enaka ali ima isti pomen kot informacija, ki je podana v vprašanju ali nalogi sami. Nekatere naloge, kot tiste, ki vključujejo nezvezno besedilo, lahko od anketiranca zahtevajo, da v dokument vnese osebne informacije. Prisotno je malo ali nič konkurenčnih informacij. Nekaj nalog lahko zahteva enostavno krožno pregledovanje več informacij. Pričakuje se znanje in spretnosti iz poznavanja osnovnega besedišča, da se razbere pomen stavkov, in branje besedila z odstavki.

Ravni zmožnosti: matematične spretnosti



Raven	Razpon doseženih točk	Matematične spretnosti
Pod ravno 1	Manj kot 176 točk	Naloge na tej ravni od anketiranca zahtevajo, da izvrši enostavne postopke , kot so štetje, razvrščanje, izvajanje osnovne aritmetične operacije s celimi števili ali denarnimi vsotami ali da prepozna običajne prostorske predstavitve v konkretnem, poznanem kontekstu, kjer je matematična vsebina jasna in kratka, v bližini je malo ali nič motečih dejavnikov.
1	176 do manj kot 226 točk	Naloge na tej ravni od anketiranca zahtevajo, da izvrši osnovne matematične postopke v običajnem, konkretnem kontekstu, kjer je matematična vsebina jasna , z malo besedila in minimalno količino motečih informacij. Naloge običajno zahtevajo en sam korak ali enostaven postopek, ki vključuje štetje, razvrščanje, izvajanje osnovnih aritmetičnih operacij, razumevanje enostavnih odstotkov, kot na primer 50 %, lociranje in prepoznavanje elementov enostavne ali običajne grafične ali prostorske predstavitve.

Ravni zmognosti: reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih		
Raven	Razpon doseženih točk	Vrste nalog, ki so bile uspešno zaključene na posamezni ravni zmognosti
Pod ravno 1	Manj kot 241 točk	Naloge temeljijo na dobro definiranih problemih in vključujejo uporabo samo ene funkcije na generičnem vmesniku, da se zadosti enemu eksplicitnemu kriteriju, brez kategoričnega razmišljanja, sklepanja ali preoblikovanja informacij. Potrebni je nekaj korakov in ni potrebno tvoriti podcilja.
1	176 do manj kot 226 točk	Naloge na tej ravni tipično zahtevajo uporabo splošno dostopnih in poznanih tehnoloških aplikacij , kot so programska oprema za elektronsko pošto ali spletni brskalnik. Za dostop do informacij ali ukazov, ki so potrebni za rešitev problema, je potrebno malo ali nič navigacije. Anketiranec problem lahko reši, ne da bi se zavedal in uporabil specifična orodja in funkcije (npr. funkcije za razvrščanje). Naloga vsebuje nekaj korakov in minimalno število operatorjev. Na kognitivni ravni anketiranec lahko iz navedbe naloge zlahka sklepa, kakšen je cilj; da reši problem, mora anketiranec uporabiti ekspliciten kriterij; in potrebo po spremljanju napredka je malo (npr. anketirancu ni potrebno preverjati, ali je uporabil(a) ustrezen postopek ali napredoval v smeri rešitve). Vsebinsko in operatorje je možno prepoznati s preprostim primerjanjem. Zahtevane so le enostavne oblike razmišljanja, kot je določanje, v kateremu razredu pripada postavka; ni potrebe po iskanju razlik ali združevanju informacij.

Odrasli z najnižjimi dosežki – uporaba spretnosti	
- Številni imajo le zelo omejen dostop in izkušnje z branjem, pisanjem in računanjem pri delu in zunaj njega. Z dvigom spretnosti, se povečuje pogostost praks Izobrazba in demografske značilnosti vplivajo na posameznikovo zavzetost za branje, pisanje in računanje pri delu in izven njega - Šibke spretnosti so močan napovedovalec slabih dohodkov. Aktivna raba spretnosti so dejavnik posameznikove vključenosti v družbo, prostovoljstvo, politično udejstvovanje, zdravje, zaupanje v inštitucije.	

Odrasli z najnižjimi dosežki – izobraževanje in usposabljanje	
Izobrazba, zaposlitev in dohodek so tri najmočnejši dejavniki udeležbe v izobraževanju 1 od 3 sodeluje v eni od oblik izobraževanja odraslih (1 od 10 sodeluje v formalnem IO) Motiv je povečini delo in zahteve dela, pogosto je obveza. Delovno mesto spodbuja odrasle, da razvijajo svoje spretnosti, problem sta čas in denar Svetovanje odraslim = povečuje dostopnost v IO	

Odrasli z najnižjimi dosežki – značilnosti

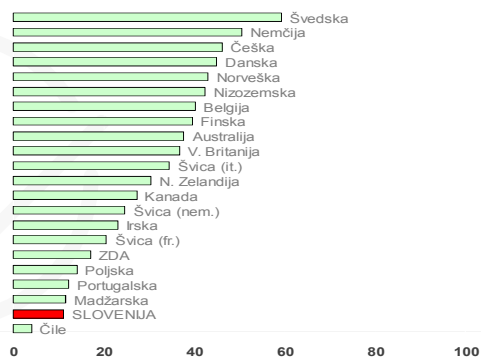
- Odrasli z najnižjimi dosežki so **zelo heterogena skupina**, najtežje je za njo načrtovati ukrepe,
- Vitalnega pomena je **razumevanje potreb** in položaja, ovir, spodbud,
- PIAAC omogoča pojasnjevanje položaja in značilnosti najbolj ranljivih odraslih.



PIAAC sporočilo: To, da kar ljudje vedo in kar zmorejo narediti s svojim znanjem, bistveno vpliva na njihove možnosti v življenju.

IALS 1998: Izobrazba in pismenost

Manj izobraženi odrasli z dosežki na najvišji ravni pismenosti, IALS 1998



Znanja, spretnosti in kompetence vplivajo na življenje posameznikov in usmerjajo gospodarstva

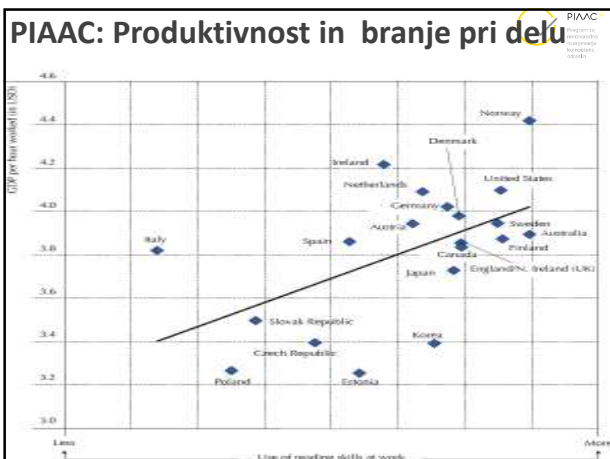


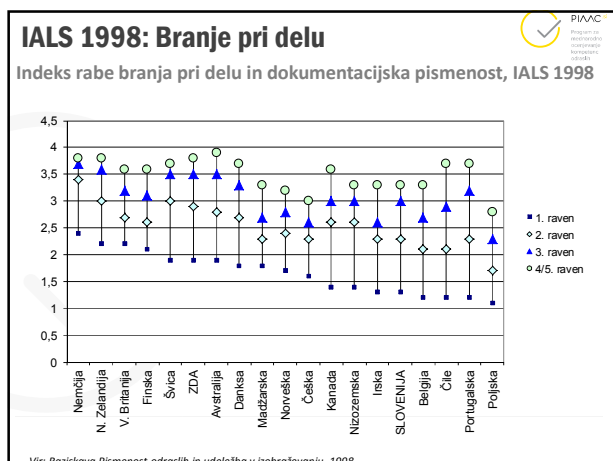
Države z nižjo ravni kompetenc v populaciji tvegajo **slabšo konkurenčnost** v svetovnem gospodarstvu, saj bodo ta vse bolj odvisna od znanja in kompetenc: Če velik del odraslih nima dovolj razvitih bralnih in matematičnih spretnosti, je težje uvesti in razširjati tehnologije za izboljšanje produktivnosti in tako je lahko motena organizacija dela.

Neenakost v kompetencah se kaže v **neenakosti v dohodku**: Povprečna urna postavka delavcev, ki obvladajo kompleksno sklepanje in znajo ovrednotiti subtilna sporočila in argumente v pisnih besedilih, je **več kot 60 % višja** kot pri delavcih, ki zmorejo v najboljšem primeru brati le sorazmerno kratka besedila in v njih poiskati eno samo informacijo.



PIAAC sporočilo: Učinkovita raba spretnosti ...
Na boljše ekonomske in socialne rezultate bomo lahko vplivali le, če bodo spretnosti izrabljene učinkovito.





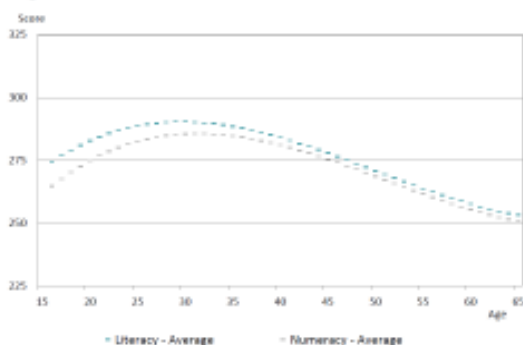


PIAAC sporočilo: Raven in distribucija spretnosti se bistveno razlikuje med državami

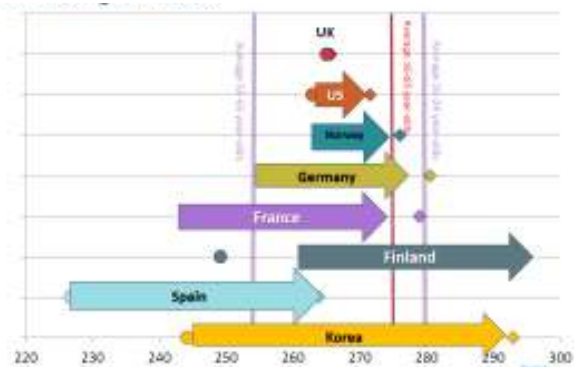
Največje razlike pa so v populacijah odraslih znotraj držav, večina držav ima pomemben delež odraslih, ki težko shajajo zaradi prenizke ravni spretnosti.



Dosežki v starostnih obdobjih



Spretnosti mladih in starejših generacij





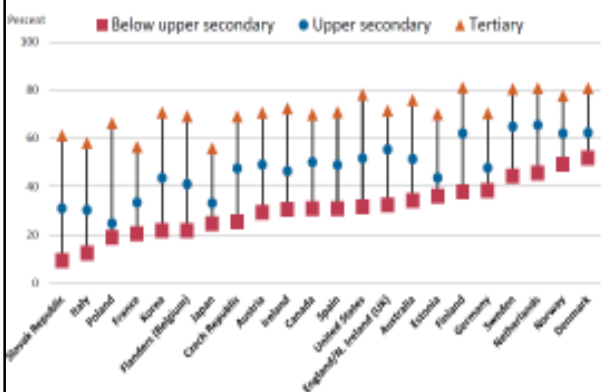
PIAAC sporočilo: Formalno izobraževanje je ključnega pomena za razvoj temeljnih zmožnosti.

Povprečni rezultati v matematiki 2003 in povprečni rezultati v PIAAC 2012, 22-25 let



Country	Level 1 or below (%)	Level 4 or 5 (%)
Slovak Republic	12	60
Italy	15	56
Poland	16	64
Japan	20	56
France	21	60
Korea	21	76
Flanders (Belgium)	26	67
Spain	26	79
Germany	26	80
Australia	26	76
Austria	27	74
Estonia	30	74
Czech Republic	31	70
Canada	32	80
Ireland	33	75
England/Northern Ireland (UK)	36	75
United States	39	82
Finland	40	84
Netherlands	43	81
Sweden	44	83
Denmark	45	86
Norway	51	77

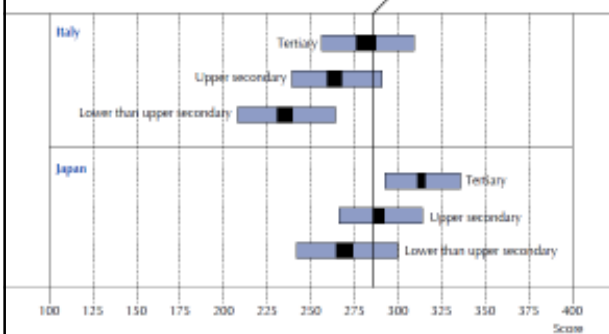
Udeležba v izobraževanju odraslih glede na doseženo izobrazbo.

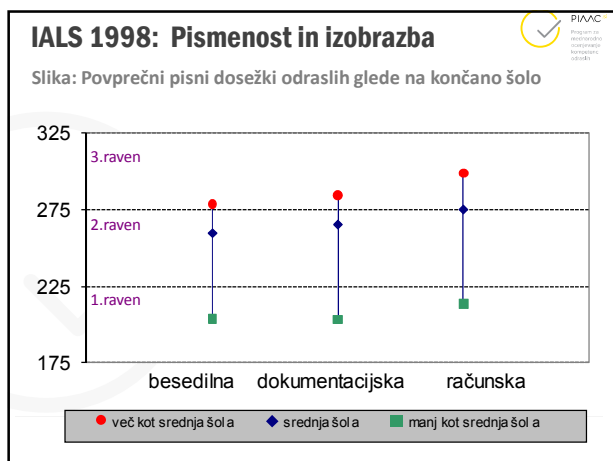


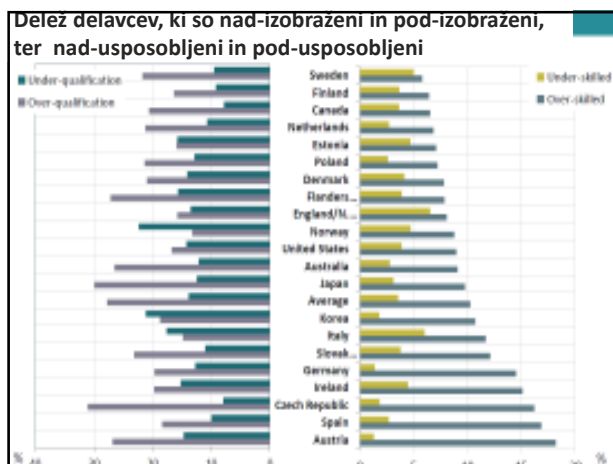


PIAAC sporočilo: ... vendar pa več izobraževanja ne pomeni avtomatično boljših spretnosti.

Odrasli s terciarno stopnjo izobrazbe v Italiji imajo enake kompetence kot srednješolsko izobraženi Japonci.







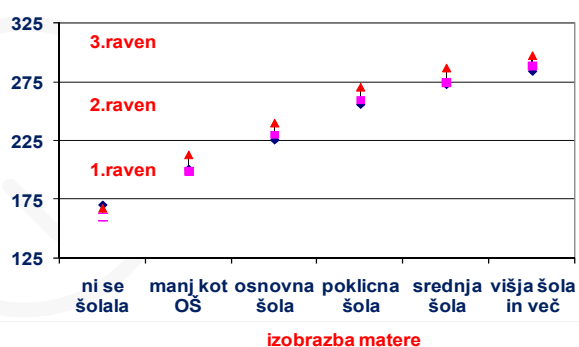
Kaj lahko pričakujemo v raziskavi PIAAC v Sloveniji na podlagi rezultatov raziskave pismenosti pred 15 leti?

Rezultati raziskave OECD o pismenosti odraslih 1998 v Sloveniji, je pokazala naslednjo podobo:

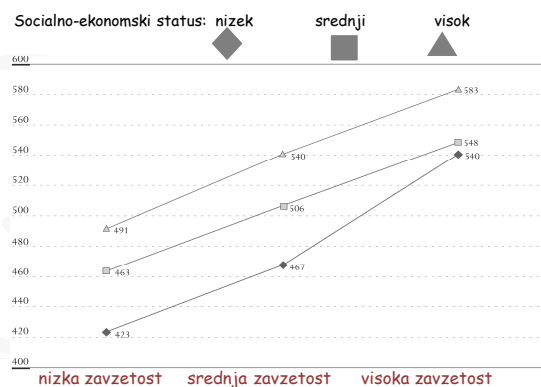
- Zaostanek Slovenije na vseh merjenih področjih v mednarodnem merilu
- Velike razlike med bolj in manj izobraženimi
- Velike razlike med starejšimi in mlajšimi
- Velike razlike med šolajočo mladino in mladimi, ki so zgodaj opustili šolanje
- Velik vpliv izobrazbe staršev na dosežke v pismenosti
- Velike razlike prebivalci urbanih središč in podeželjem
- Velike razlike med delovnimi mesti glede priložnosti za branje

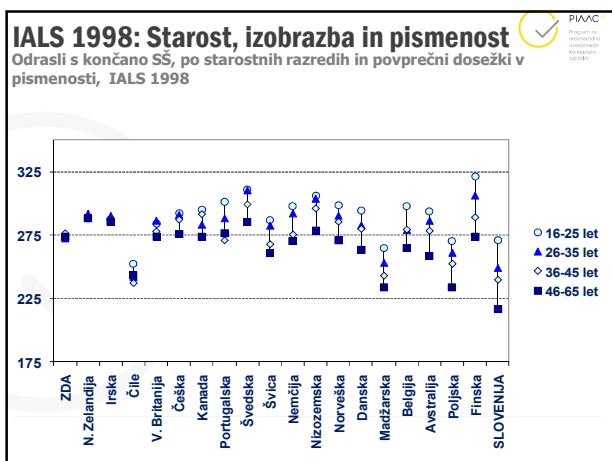


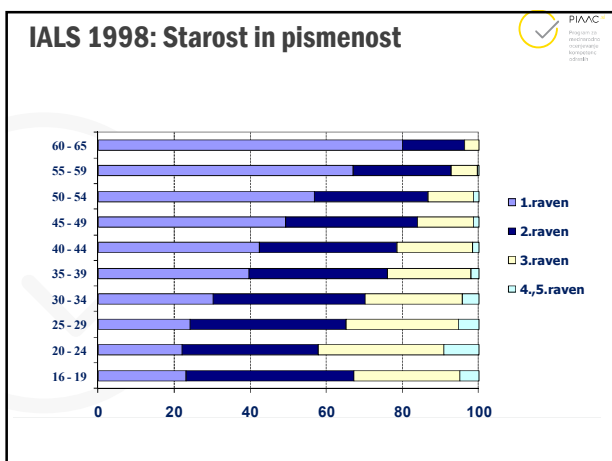
IALS 1998: Izobrazba staršev in pismenost

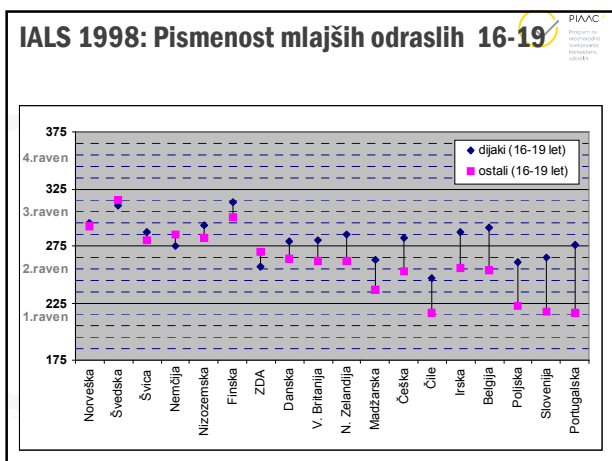


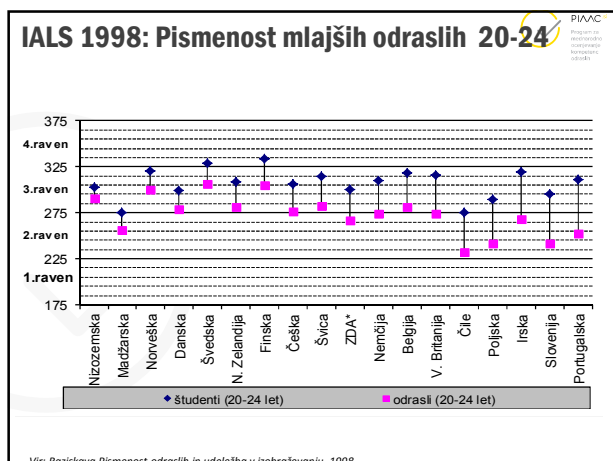
PISA 2002, zavzetost za branje in dosežki v pismenosti











Kako do boljših zmožnosti / spretnosti odraslih?

Kako se države odzivajo na rezultate PIAAC?

Nekatere pripravljajo nacionalne strategije spretnosti:

- Določajo **prioritete** pri investiranju v kompetence
- Kombinirajo **kratkorodne in dolgoročne** ukrepe
- **Investirajo** v vseživljenjsko učenje
- **Pritegnejo** vse sektorske politike
- **Usklajujejo** se med politikami na različnih ravneh in med različnimi deležniki

Kako se je Slovenija odzvala na rezultate raziskav o pismenosti ?

PIAAC
Program za mednarodno raziskavo o pismenosti odraslih

Pripravljene 3 nacionalne strategije za razvoj pismenosti , ki niso bile implementirane:

1. Strategija za dvig pismenosti odraslih, 2004
2. Nacionalna strategija za razvoj pismenosti, 2006
3. Smernice za razvoj temeljnih spretnosti na delovnem mestu, 2007

(dostopne so na spletni strani ACS in MIZŠ)



Raziskovalno in strokovno-razvojno delo z ranljivimi skupinami odraslih na ACS in v IO

PIAAC
Program za mednarodno raziskavo o pismenosti odraslih

ACS sistematično razvija doktrine izobraževalnega, svetovalnega in promocijskega dela, ter omrežja ustanov za delo z ranljivimi skupinami odraslih, npr. :

- Izobraževalni model za ranljive skupine odraslih na področju pismenosti
- Socialno integracijski model izobraževanja za mlade osipnike
- Svetovalna dejavnost za ranljive skupine odraslih
- Integracijski model izobraževanja za priseljence
- Model skupnostnega izobraževanja skozi delovanje ŠK
- Sistematični pristopi v promociji VŽU
-

Poleg tega pa razvija ukrepe za vrednotenje in priznavanje neformalno pridobljenega znanja, programe za izobraževanje učiteljev in izobraževalcev odraslih za delo z ranljivimi skupinami odraslih.....



Hvala za pozornost in veliko uspehov pri izboljšanju zmožnosti odraslih!

ester.mozina@acs.si
<http://piaac.acs.si/>
<http://piaac.acs.si/konferenca/>



Kako do boljše pismenosti mladih?

Strokovnjaki:

Dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta, novinarska konferenca ob objavi rezultatov PISA 2012:
 » ... je treba spremeniti šolsko kulturo, da bodo učitelji razumeli, da je branje osnovna kognitivna sposobnost. To je proces, ki traja tudi še v srednji šoli. »Učitelj naravoslovja v devetem razredu ne more pričakovati, da se bo učenec znal učiti iz učbenika. To jih je treba najprej naučiti. Že to je problem, ker v učbenike ne smejo pisati, saj jih morajo vrniti čiste. Razvoj pismenosti je stvar slehernega učitelja, ne le jezikoslovnih učiteljev.«

Dr. Fani Nollmal, Zavod za šolstvo, novinarska konferenca ob objavi rezultatov PISA 2012:
 » ... dosegli smo uspehe tam, kjer je bralna pismenost postala skupni cilj šole in kjer so jo umestili v letne delovne načrte. .«
